

Мрежата за правата на ромите публикува най-авторитетния доклад за антициганизма в Европа

Брюксел, 11 август 2026 г. — Мрежата за правата на ромите днес публикува първия брой на възобновеното издание [Roma Rights Review](#), най-изчерпателната оценка на положението с правата на човека на най-голямото етническо малцинство в Европа. Базиран на преки показания, казуси, анализ и документация от терена на 34 членуващи организации от 18 държави, [Roma Rights Review](#) се утвърждава като авторитетен източник за положението с правата на ромите на континента. На 8 юни 2026 г. Мрежата за правата на ромите издаде [съвместна декларация](#), предупреждаваща, че ситуацията е навлязла в състояние на остра криза за ромите в Европа. Тази публикация е доказателството зад тази декларация.

Мащабът на дискриминацията

Прегледът за лятото на 2026 г. документира нагласата за права, която се е влошила рязко. В Гърция милитаризирани полицейски рейдове в ромски квартали в рамките на операция ENTOS са достигнали честота два пъти седмично, с повече от 100 документирани полицейски акции от септември 2025 г. Европейският съд по правата на човека е постановил решения срещу Словакия, Сърбия, България и Гърция в отделни случаи, включващи полицейски изтезания, побои, расови злоупотреби и провалени разследвания. Документирани са случаи от цял континент на крайнодесни екстремисти, които маршируват по улиците, хвърлят запалителни бомби върху спящи семейства, формират групи за саморазправа, които нахлуват в домовете на роми, и таргетират роми за масово насилие и палежи; всичко това докато десноцентристки партии в целия ЕС продължават да изграждат тактически съюзи с крайнодесни политически движения.

Правителствата в Италия, Словения и Унгария са приемали антиромско законодателство, което криминализира ромските общности, дава възможност за масов мониторинг, разрешава отнемане на деца преди раждането им и позволява на общините да забраняват на ромите да се заселват. Ромски деца продължават да се сблъскват с сегрегирани училища, системно малтретиране в държавни институции, трафик и расово мотивирано насилие. На ромските жени се отказва защита от домашно насилие, те са подлагани на акушерско насилие и са лишавани от родителски права.

Прегледът също така документира това, което активистите наричат *"тихия скандал с принудителните изселвания в Европа"*, като изселванията продължават в бърз темп от Италия до Албания до България, оставяйки хиляди бездомни, преместени на токсични места или блокирани без вода,

електричество или правно признание. В Северна Македония, Северна Ирландия и България общностите са били тероризирани от масово насилие и етнически прогонвания. В цяла Европа ромите продължават да живеят в сегрегирани неформални жилища, построени до сметища и мини, без достъп до чиста вода, адекватно жилище или основни услуги, като децата носят тежестта на наследствената бедност, образователно изключване и институционално пренебрежение.

Междувременно предложеният бюджет на ЕС за 2028-2034 г. заплашва да отнеме целевото финансиране за равенството на ромите, разтваряйки специализираните структури в общи фондове, които правителства, повлияни от крайнодесна реторика, могат да пренасочват по своя воля.

Призив за универсално действие

Както се казва в редакционната статия: *"Преследването на ромите вече не е въпрос на политически провал или пренебрежение, а на умишлен политически проект."*

Мрежата за правата на ромите призова институциите на ЕС, принципните политици в държавите-членки и международните дарители да преминат отвъд реториката и да предприемат незабавни, конкретни действия: да работят за отменяне на закони, които криминализират ромските общности, да наложат отчетност за насилието, спонсорирано от държавата, да заемат позиция за защита на основните права (без значение колко непопулярни са те) и да защитят оперативното пространство на защитниците на правата на човека, преди да е станало твърде късно.

За Прегледа от лятото на 2026 г.

[*Roma Rights Review*](#) е наследник на *Roma Rights Journal*, първото и най-старо академично списание за правата на човека, посветено на ромите в Европа, издавано от 1996 до 2017 г. Преосмислено за текущата политическа обстановка, то продължава това наследство във време, когато самите наблюдатели на правата на човека са под прицел и са лишавани от финансиране, а наративите около ромите все повече се изкривяват от възхода на фашизма.

Съставен предимно чрез преки приноси от членуващите организации на Мрежата за правата на ромите и допълнен от медийни доклади, съдебни решения и официални правителствени изявления, [*Roma Rights Review*](#) надхвърля абстрактния анализ. Той предоставя консолидирана информация, документирані случаи на злоупотреба, правни победи и стратегически прозрения от активисти, работещи на терена в цяла Европа. Изданието е замислено като практически и приложим инструмент за всеки, който иска да разбере и подобри положението с правата на ромите.

За Мрежата за правата на ромите

Мрежата за правата на ромите е стратегическа коалиция от 34 членуващи организации от 18 държави в Европа, свиквана и координирана от Европейския център за правата на ромите. Нейните членове работят чрез съвместно съдебно преследване, застъпничество в политиката, стратегически изследвания и публична мобилизация, за да оспорват системния расизъм и да насърчават пълното включване на ромите като равноправни граждани.

Roma Rights Review се издава на английски език и е достъпен [тук](#).

Този прессъобщение е налично и на албански, български, чешки, френски, финландски, немски, унгарски, италиански, македонски, румънски, сръбски, испански и украински.

За допълнителна информация или за уговаряне на интервю, моля, свържете се с нас:

Имейл: news@errc.org Тел: +32 49 288 76 79

**Co-funded by
the European Union**

Тази публикация е създадена с финансовата подкрепа на Европейския съюз. Изразените гледни точки и мнения са само на авторите и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA). Нито ЕС, нито EACEA могат да бъдат носители на отговорност за тях.